

LA SEGONA REPÚBLICA ESPANYOLA I LA CATALUNYA REPUBLICANA

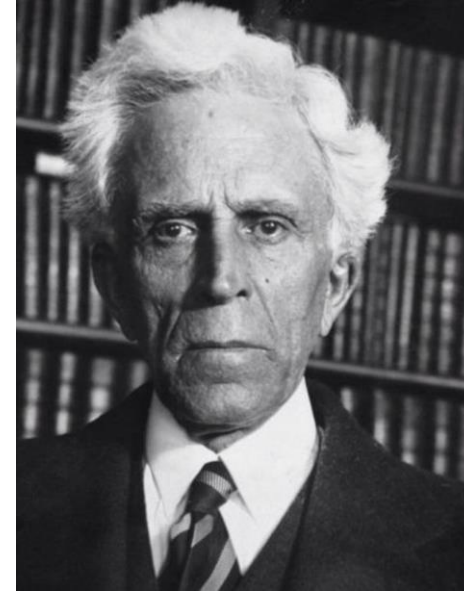
Capítol VII – L'etapa del Front Popular
(febrer- juliol de 1936)

Cap a unes noves eleccions

Amb la crisi del Govern radical – cedista, i amb la negativa d'Alcalá Zamora de nomenar a Gil Robles com a Cap de Govern, el President es va decidir per un Govern encapçalat pel centrista **Manuel Portela Valladares**.

Portela Valladares va intentar formar un **govern de centra-dreta** sense la CEDA, però no va obtenir la majoria parlamentària necessària.

***Manuel Portela Valladares**
fou cap del Govern entre el
14 de desembre de 1935 i el
19 de febrer de 1936.*

De cara a aquestes noves eleccions, els **grans partits d'esquerra i de dreta** van tendir a formar **grans coalicions** per intentar aconseguir majories parlamentàries.

Davant la situació, Alcalá Zamora va dissoldre el Parlament el dia 7 de gener de 1936, i va convocar noves eleccions per al **16 de febrer**.

Esquerrers vs. Dretes

ESQUERRA

Es va formar el **FRENTE POPULAR** Format, entre d'altres, pel **PSOE**, **Izquierda Republicana**, **Unión Republicana** o el **Partido Comunista de España** ...

Va comptar també amb una certa "complicitat" dels sectors més moderats de la **CNT**.

A Catalunya, es va formar un **Front d'Esquerrers**, configurat entorn d'Esquerra Republicana de Catalunya

DRETA

A la dreta, no va acabar de tenir èxit l'opció de crear el **BLOQUE NACIONAL**, al voltant del partit monàrquic **Renovación Española**. La **CEDA** es va presentar en solitari a la majoria de circumscripcions, al igual que la **Falange Española**.

A Catalunya es va constituir una coalició amb el nom de **Front Català d'Ordre**, al voltant de la **Lliga Catalana** (antiga Lliga Regionalista).

El President de la República Niceto Alcalá Zamora i el cap del Govern, Manuel Portela Valladares, van intentar sense èxit configurar una **opció "centrista"** que evités el xoc polític i la tendència a la radicalització.

Les eleccions del 16 de febrer

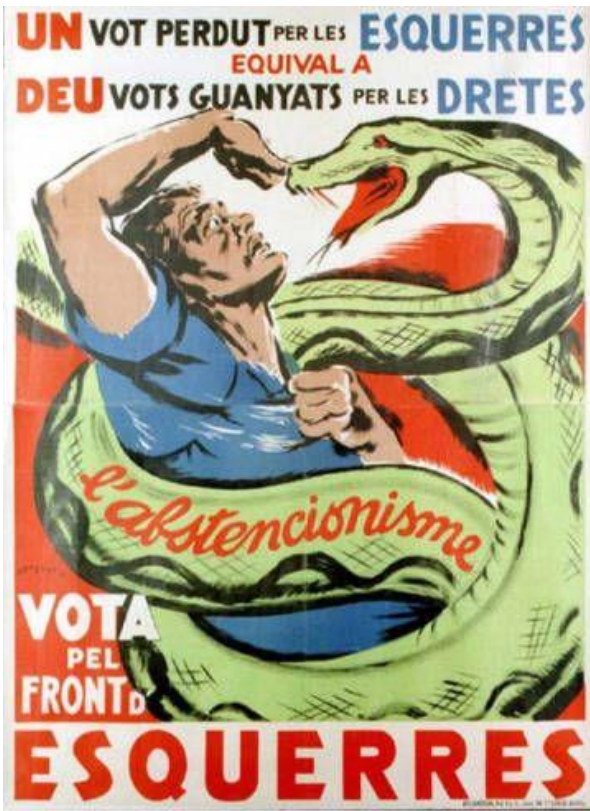

Cartells de propaganda electoral del Partit Comunista d'Espanya.

Emblema i bandera del Frente Popular.

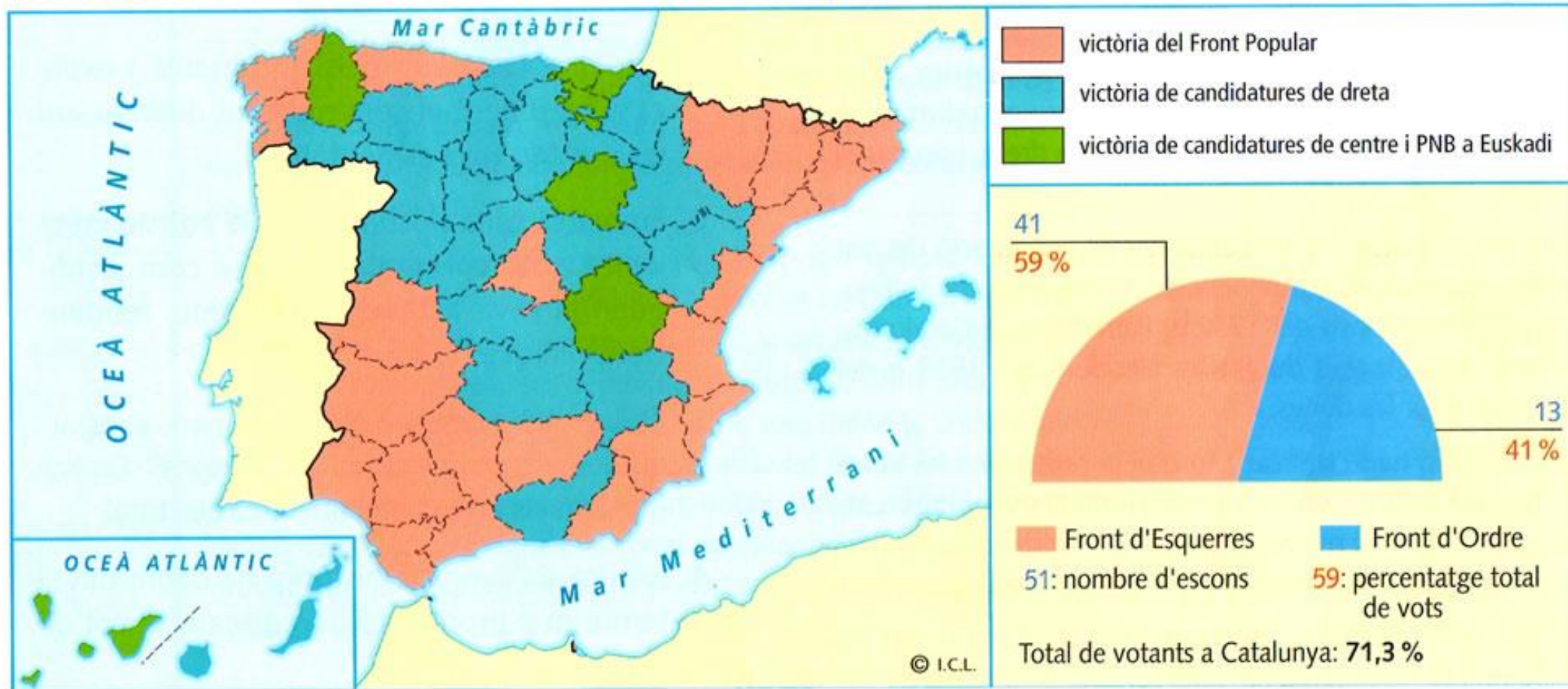
© Còpia digital Biblioteca Fumadó de la República

Les eleccions del 16 de febrer

Les eleccions del 16 de febrer

LES ELECCIONS GENERALS A ESPANYA I A CATALUNYA (FEBRER DEL 1936)

Font: elaborat a partir de J. Roig: *Atlas histórico*, 2008, i M. RISQUES (dir.): *Història de la Catalunya contemporània*, 1999.

La composició del nou Parlament

Gran triomf electoral del **FRENTE POPULAR** (i del **Front d'Esquerres** a Catalunya), sobretot a les àrees urbanes i industrials.

Els **partits d'esquerra** van obtenir **278 escons** (el **PSOE** 99, en primer lloc; **Izquierda Republicana** 87, **UR** 38, el **PCE** 17 i **ERC** 22)

Els **partits de dreta i de centre** van obtenir 195 escons: la **CEDA** 88, i el **PRR** va caure a només 5 escons.

Renovación Española va tenir-ne 13 i la **Lliga Catalana** va caure a 12. Els carlins de **Comunión Tradicionalista** van aconseguir 15 diputats, i el **Partido Agrario** 11.

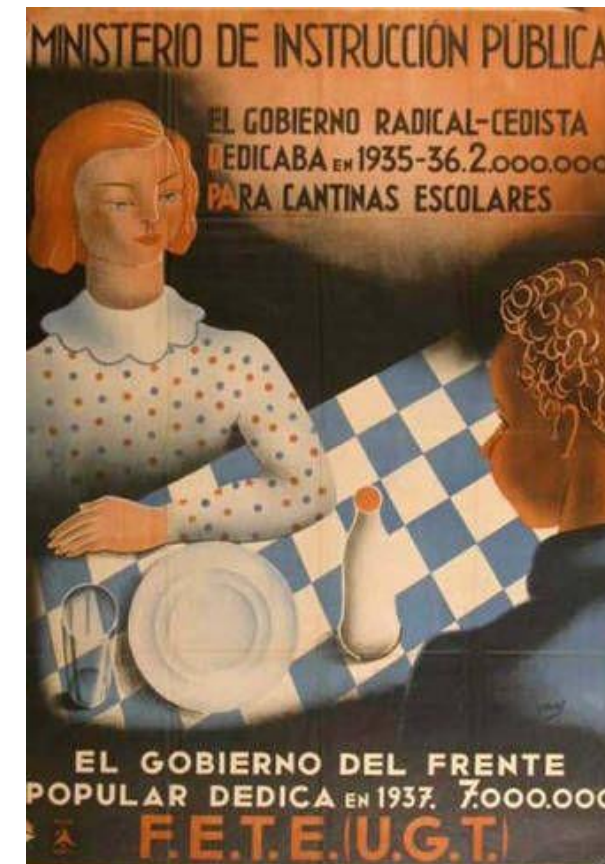
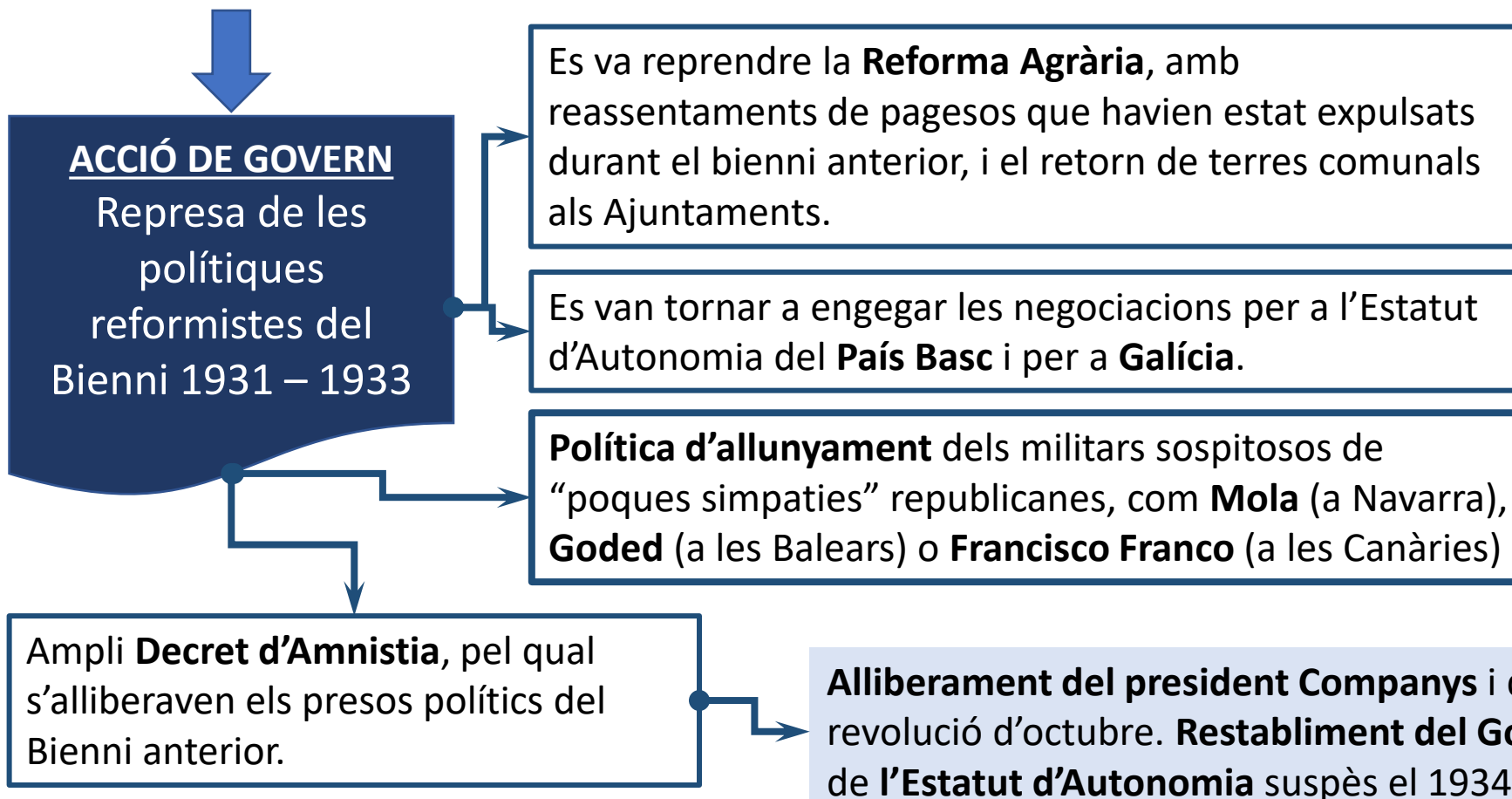
El **Partido de Centro Democrático** de Portela Valladares va tenir 21 diputats, i la **Falange Española** va quedar fora del Parlament.

Escons a la segona volta del mes de maig, d'un total de 473

El Govern del Front Popular

Manuel Azaña formà un nou Govern constituït per **republicans d'esquerra** i amb el **suport parlamentari de socialistes i comunistes**.

© Còpia digital Biblioteca Pavelló de la República

Després del **Decret d'Amnistia del dia 21 de febrer**, Lluís Companys i els altres consellers presos foren alliberats. Després d'un llarg viatge en cotxe, via Córdoba i Madrid, van arribar a Barcelona mentre es restituïa la **Generalitat de Catalunya i l'autogovern**.

Niceto Alcalá Zamora fou legalment destituït del càrrec de President de la República. Poc després es va exiliar a França i poc després a l'Argentina, on va morir l'any 1949.

Manuel Azaña Díaz fou escollit nou **President de la República** (11 de maig de 1936) i va encarregar la formació de Govern al gallec **Santiago Casares Quiroga**.

La radicalització de la política espanyola

Després de la derrota electoral de la CEDA i la desfeta del Partido Radical de Lerroux, les dretes espanyoles es van reorganitzar al voltant de **José Calvo Sotelo** i la **Renovación Española**, els **carlins tradicionalistes** i la feixista **Falange Española**.

Des de la mateixa jornada electoral, s'havien iniciat els contactes en els cercles ultraconservadors i de l'Exèrcit per organitzar un **cop d'Estat**.

La **Falange** va posar en marxa la seva “**dialèctica dels punys i de les pistoles**”, amb el foment de la violència i del terror al carrer, amb un fort finançament per part de l'oligarquia espanyola, i legitimats per l'Església Catòlica.

L'empresariat i els terratinents van practicar massivament el **lock-out** i l'**evasió de capitals**, en un clar intent de sabotatge econòmic i polític a la República.

A Catalunya, **els comunistes del PSUC** i els sectors més **moderats de la CNT** van donar suport al Govern de la Generalitat (ERC), però a la resta de l'Estat, **comunistes, socialistes radicals i anarquistes** van situar-se en l'oposició al Govern “burgès” republicà, i defenien la idea de la **revolució social** immediata.

El **Partit Socialista Unificat de Catalunya**, d'ideologia marxista, es va fundar el juliol de 1936.

La conspiració contra la República

El mateix mes de febrer de 1936 s'iniciava la **trama conspirativa dins de l'Exèrcit** i amb importants suports financers, que preparava un cop d'estat afavorit pel clima de tensió social i violència política quotidiana.

La **Falange** i altres grups d'extrema dreta per un costat i l'esquerra revolucionària per l'altre van enfrontar-se de manera violenta i contínua a tot el país, fent pràcticament inviable la **solució reformista** que volia dur a terme el govern de **Santiago Casares Quiroga**.

maig de 1936 – Il·legalització de la **Falange Española** i empresonament de **José A. Primo de Rivera**.

Des de Pamplona, el **general Mola** va posar en marxa tota una xarxa de contactes militars, polítics i financers per dur a terme un **cop d'Estat militar** contra el govern legítim de la República.

El Comitè Olímpic Internacional havia decidit donar l'organització de la **XI Olimpíada a Berlín**, sota el règim dictatorial de Hitler, fet que va provocar el rebuig de la majoria de països democràtics i d'organitzacions esportives i socials compromeses amb la pau.

L'Olimpíada Popular de Barcelona de 1936

Com a alternativa i protesta, es va organitzar una Olimpíada Popular a Barcelona, finançada per la República Espanyola, la República Francesa i la Generalitat de Catalunya. S'hi van inscriure més de 5000 atletes per a 16 esports diferents. La inauguració estava prevista per al dia 22 de juliol de 1936, però mai no es va poder celebrar.

L'Estadi de Montjuïc, inaugurat l'any 1929, havia de ser la seu principal de l'Olimpíada Popular